

Utorok 4.10.2021 9.00–14.00 Atrium TUZVO

Bielokarpatský ovocný poklad 54 min SK

Biele Karpaty nie sú len útočiskom pre tisíce druhov rastlín a živočíchov, ale aj pre stovky starých a krajových odrôd ovocia. Hovoria vám niečo názvy ako Dúhotnatka, Medovka, Maškrтка či Holubička? Možno nie, ale vedzte, že sa za nimi skrývajú storočia šľachtiteľstva a života našich predkov v lone prírody. Kvôli nezáujmu o hospodárenie sa nám žiaľ začal tento vzácny genofond vytrácať priamo pred očami. Tunajší ochranári sa však rozhodli zachrániť ho a prešli preto nádherný kraj od Myjavy až po Lednicu. Film vás prevedie krajinou plnou farieb, vôní a chutí a ukáže vám ľudí, vďaka ktorým zostávajú živou súčasťou prírody.

Od šteniatka k ochrancovi stád 32min SK

Nový dokument WWF o výchove pastierskych psov, ktoré pomáhajú chrániť hospodárske zvieratá v podhorských a horských oblastiach pred útokmi veľkých šeliem. Film vysvetľuje poslanie pastierskych strážnych psov a spôsoby ich výchovy. Popisuje ako správne vybrať a vychovávať šteniatka, aby boli vhodnými strážcami stád a zároveň nepredstavovali nebezpečenstvo pre turistov a návštevníkov prírody. Psie generácie sa rodia priamo medzi ovce a od malička sa tak stávajú jeho neoddeliteľnou súčasťou. Sú s ovcami v maštali, behajú na voľno na paši i hlboko v horách. Preto sú najlepšimi a najefektívnejšími pomocníkmi pri ochrane stád. Film vznikol vďaka finančnej podpore medzinárodného projektu EUROLARGE CARNIVORES – Zlepšenie spolužitia človeka a veľkých šeliem v Európe.

Prales zajtrajška 27 min CZ

Druhý najväčší prales našej planéty dnes čelí mnohým hrozbám v podobe odlesňovania, nadmerného lovu zvierat alebo pytliactva. Skupina českých zoológov sa vydáva do odľahlých častí konžského pralesa, aby zmapovala ich biodiverzitu a prispela tak ochrane biologicky významných oblastí. Na pozadí toho sa divák dozvie čo je to „bushmeat“, ako funguje tradičný lov zvierat a akým spôsobom môžeme bojovať proti ilegálnemu pytliactvu.

Vrtivka orechová - nebezpečný škodca orechov 10 min SK

Film približuje nebezpečenstvo, ktoré predstavuje škodca stromov Orecha kráľovského – Vrtivka orechová. Okrem popisu spôsobu, akým ohrozuje tento druh ovocných stromov ukazuje aj možnosti ochrany proti tomuto nebezpečnému druhu hmyzu. Pre to, aby bol atmosféra filmu verná, jeho tvorcovia ho pripravovali takmer 1 rok (od skorej jesene 2020 do neskorého leta 2021).

Liptovské more 27 min SK

Významný rezervoár povrchovej úžitkovej vody na Liptove nazývajú aj Liptovským morom. Podľa Balcovho námetu vznikol dokument o vodnom diele, ale s akcentom na spomienky obyvateľov najväčšej z 13-tich zatopených obcí - Sokolčova. Film zostal po smrti V. Balca nedokončený. L. Hámor, ktorý od začiatku výroby asistoval režisérovi, dokument dokončil.

Kdesi v Západných Tatrách 4 min SK

Zjari sú kohúti tetřevov hŕňných agresívny. Spravidla útočia na ženy ale aj na mužov. Kameraman P. Ballo sa často v potulkách stretne so zvieratami a vtákmi. Toto je jeho pohľad.

Divoká Poľana – poľanský jeleň 52 min SK

Prírodovedný dokument o biotope Poľany s osobitným prihliadnutím na mimoriadne vhodné teritórium jeleňa lesného a ďalších živočíchov tohto vulkanického pohoria. V programe chcú autori ponúknuť širokej diváckej verejnosti nevšedný pohľad do ekosystému nášho najmohutnejšieho a najvyššieho sopečného masívu - Poľany. Diváci v dokumente objavia nielen obrovský kráter aký na Slovensku nemá páru, ale najmä zachovalosť prírody, a najmä divokých lesov, ktoré v dnešnom kontexte masívnej ťažby na Slovensku akoby zatiaľ unikali pozornosti. Lesy a pralesy - v nich ukryté bizarné bralá a veže, unikátna sieť vodných tokov či horské poľany a polianky ukrývajú stále mnoho tajomstiev...

Včelárom na jeden deň – Televíkend 7 min SK

Reportáž Včelárom na jeden deň približuje unikátny zážitkový projekt vzdelávacieho strediska Včelí kRaj v Liešnici pri Kokave nad Rimavicou. Prevedie vás životom včiel zblízka, ako aj ďalšími aktivitami mladej rodiny včelárov, ktorí s nadšením nielen uchovávajú viacgeneračnú rodinnú tradíciu, ale aj šíria osvetu tohto dôležitého "remesla".

Tradičný zážitkový ľudový turizmus v Poloninách – Televíkend 7 min SK

Občianske združenie Košiar v Topoli vzniklo s cieľom podporovať zachovanie kultúrneho dedičstva a tradičných remesiel a sprostredkovať tradičný ľudový zážitok návštevníkom Polonín. So skupinkou školákov navštívite pravé gazdovstvo a upečiete si poctivý chlebič od zrnka cez jeho spracovanie na múku do cesta a upečenie v tradičnej hlinenej peci.

Po stopách Veľkomoravanov 26 min SK

Dokumentárny film PO STOPÁCH VEĽKOMORAVANOV rozpráva príbeh sokoliara Filipa, ktorý pátra po histórii Veľkej Moravy a živote starých Slovanov.

Vianoce na Chate pod Suchým – Televíkend 6 min Sk

Príprava vianočnej atmosféry na Chate pod Suchým – typické Vianoce našich starých materí, poctivé varenie z lokálnych surovín a hospodárske zvieratá na snehu v okolí chaty.

Pásové striedání plodin 9 min CZ

Česko je charakteristické svojou rozmanitosťou terénnych aj klimatických podmienok. Preto tu nikdy nemôže a nebude existovať jediný návod pre správne hospodárenie. Na svahovitých pozemkoch je jedným z efektívnych protierozných opatrení striedanie plodín. Pásové striedanie plodín je technológia, ktorá využíva ochranný účinok vegetačného krytu, čo predstavuje pravidelné striedanie pásov plodín chránených s nízkym protierozným účinkom ako sú okopaniny, kukurica, slnečnica a pásov plodín ochranných s vysokým protierozným účinkom trávne porasty, viacročné krmoviny, husto siate obiloviny, strukoviny pestovaných v smere obrábania blízko smeru vrstevníc.

Farma BULLY 13 min SK

Krátky dokument o poľnohospodárskych firmách z pod Vysokých Tatier, ktoré sa zaoberajú živočíšnou výrobou a to chovom oviec a hovädzieho dobytku a tiež rastlinnou výrobou v rámci ekologického a aj konvenčného hospodárenia.

Louky znovu zrozené (z cyklu Nedej se) 26 CZ

Opavská niva po dlhé desaťročia devastovaná nešetrným hospodárením začína ožívať vďaka projektu Kozmických vtáčich lúk. Mokradľový biotop Kozmické vtáčie lúky s mokradľami a rozmanitou faunou a flórou nájdete na Hlučínsku. Miesto, ktoré bolo kedysi znehodnotený melioráciami, sa dnes stalo rajom živočíchov, vtáctva a divokých koní. Tie tu spásajú trávu a rákosie, čím udržiujú lokalitu v rovnováhe. Dominantou biotopu je sedem metrov vysoká vtáčia pozorovateľňa Petra Čolasa, predčasne zosnulého riaditeľa ostravskej zoo a jedného zo zakladateľov tohoto projektu. Každý rok na jar ožíva táto ornitologická perla Sliezska vtáčim spevom, o čom sa môžu návštevníci presvedčiť nejen na tradičnom Vítaní vtáčieho spevu.

Slovensko očima Víta Pohanky 1 (z cyklu Postřehy odjinud) 6 min CZ

O slovenském tokaji. „Vinum Regnum, Rex Vinorum“ – „Vino králov, král vín“. Tento lichotivý, ale symbolický titul mal tokajskému vínu udeliť francúzsky kráľ Ludvík XV. Čo na tom, že sa im mohli pochváliť aj iné značkové vína z Talianska a Francúzska. Dokumentuje len to, že sa aj tu na juhovýchode Slovenska darí vínu, ktoré sa zaraďuje do prvej európskej ligy...

plán b: Pomôžte pôde – drina v prospech klímy 30 min EN

Celý svet ročne prichádza o dobrú pôdu o rozlohe 15 miliónov futbalových ihrísk. Je ultačená, chemicky ošetrovaná, obhospodarovaná nešetrne. Je to doslova základ života. Zdravá pôda neprodukuje len zdravé potraviny. Poskytuje biotop pre mnohé druhy - a je kľúčom k záchrane klímy! Priekopníci, výskumníci a realizátori rozpoznali tento potenciál a pomáhajú pôde.

Streda 5.10.2021 9.00–14.00 Atrium TUZVO

Nelovíme pre korisť 38 min SK

Dokumentárny film o histórii a súčasnosti sokoliarstva na Slovensku, o jeho význame v oblasti racionálnej ochrany prírody a edukácie verejnosti, starostlivosť o dravé vtáky, ich odchov a praktické využitie dravcov pri biologickej ochrane poľnohospodárskych kultúr. Predstavenie sokoliarstva ako prvku žijúceho dedičstva ľudstva chráneného značkou UNESCO.

Sny, drina a pandémie 27 min SK

Vinohradnícky rytier, potulný sadár, šéfkuchár za oknom, prírodný remeselník a učiteľka kvetov. Sny, drina a pandémie je portrét piatich mladých podnikateľov, ktorí si žijú svoj sen a naplňajú ho prácou. Spolu s nimi nazrieme ako konzumovať lokálne, myslieť udržateľne a zároveň byť inšpiráciou pre ostatných.

Divoká Poľana – poľanský jeleň 52 min SK

Prírodovedný dokument o biotope Poľany s osobitným prihliadnutím na mimoriadne vhodné teritórium jeleňa lesného a ďalších živočíchov tohto vulkanického pohoria. V programe chcú autori ponúknuť širokej diváckej verejnosti nevšedný pohľad do ekosystému nášho najmohutnejšieho a najvyššieho sopečného masívu - Poľany. Diváci v dokumente objavia nielen obrovský kráter aký na Slovensku nemá páru, ale najmä zachovalosť prírody, a najmä divokých lesov, ktoré v dnešnom kontexte masívnej ťažby na Slovensku akoby zatiaľ unikali pozornosti. Lesy a pralesy - v nich ukryté bizarné bralá a veže, unikátna sieť vodných tokov či horské poľany a polianky ukrývajú stále mnoho tajomstiev...

Hľadám Dunaj 55 min SK

Kráčam po štrkovej pláži a snažím sa nečujne našlapovať, aby som opäť počul zvuk vody pohrávajúcej sa s drobnými kamienkami. Cibrí mi to zmysly, lepšie vnímam, objavujem čarovné zákutia zvyšku dunajských ramien. Snažím sa viac porozumieť životu, sledujem zmeny, ktoré tu človek svojou rozpínavosťou napáchal. Do krajiny som vrástol už v detstve. Spomínam si na stovky druhov rastlín a živočíchov, z ktorých sú tu už iba fragmenty. Napriek tomu je veľká rieka silná. Má schopnosť znovuzrodenia.

Osada Štoliansko - Televíkend 7 min SK

Reportáž Osada Štoliansko je príbehom Jozefa Kučeru - Kečkára, ktorý sa vo svojich 30 rokoch rozhodol zasvätiť život tradičnému spôsobu gazdovania na Hriňovských lazoch. Okrem toho, spolu so svojimi priateľmi z o.z. Krnofeľ zachraňuje a rekonštruje povôdné drevenice, ktoré boli odsúdené na zánik. Svoj starodávny svet - gazdovstvo otvára aj verejnosti - ako jedna zo zastávok Kultúrnej cesty Podpoľania. Niektorí z tých, čo sa zastavia, ostávajú aj na dlhšie...

Oříšek pro Terežku (z cyklu Náš venkov) 26 min CZ

Mladá inžinierka z Osoblažska vymenila pohodlie za romantiku a za ťažkú drinu na rozľahlej farme plné zvierat. Každá zima je pre farmárku Tereziu Böhmovou, ktorá žije pod Dívčím Hradem na Osoblažsku, tvrdý oriešok. Musí sa postarať o celú farmu, nakrmiť ovce, kozy, lamy, kravy, somára, prasatá, hydinu. A samozrejme nechýbajú ani kone. Terežka sa zamerala hlavne na chov koní plemena Hafling, Trakénska kone a české plnokrvníky. Vlastnoručne už pomohla aj

odrodiť žriebätká. Každá zima je tak zaťažkavou skúškou nielen pre zvieratá, ale aj pre farmárku, ktorá vymenila teplú kanceláriu inžinierky ekonómie za hospodárenie na rozľahlom statku pod hradom.

Brtníkuv rok (z cyklu Náš venkov) 26 min CZ

Fotograf Milan Motyka z Mostů u Jablunkova odhaľuje tajomstvo tradičného chovu včiel.

Slovensko očima Víta Pohanky 2 (z cyklu Postřehy odjinud) 6 min CZ

Bryndzové halušky. Čo je slovenská fujara pre uši, to sú bryndzové halušky pre chuťové poháriky. Existujú regionálne varianty. Receptov na tu zaručene najlepšiu prípravu je podobne ako napríklad v prípade nášho zemiakového šalátu asi toľko, koľko je kuchárov. Istotou je, že sú bryndzové halušky nad všetky pochybnosti slovenským národným jedlom a kulinárskou pýchou.

Ty Brďo! Aleje a sady 23 min CZ

Rozprávková súťaž o tom, ako funguje svet. Viete, aký je rozdiel medzi záhradou a ovocným sadom alebo prečo sa pozdĺž ciest sadia stromy? Tentokrát vám Brďo prezradí, že prvé aleje vznikali už za vlády Karla IV. Múdry cisár totiž dobre vedel, že v tieni alejí sa bude lepšie pochodovať vojsku aj ťažným zvieratám, a v zime, keď boli cesty zaviate snehom, ukázali rady stromov cestu.

Nedej se - Člověk, kůň a les 26 min CZ

Lykožrúťová kalamita zmenila spôsob hospodárenia v lesoch. Ťaží sa na obrovských plochách s pomocou ťažkej techniky a mohlo by sa zdať, že pre tradičný spôsob zväžania dreva koňom tu nieje miesto a čas. Furman Milan Jura, pracuje so svojimi koňmi v brdských lesoch a miestni lesníci si jeho prácu chvália. Hlavne v ťažko prístupných miestach a tam, kde chceme zachovať prirodzenú obnovu lesa, je práca koní nenahraditeľná. Harvestory rýchlo ťažia a odvážajú drevo, ale ostáva po nich spúšť. Kone sú trkrát drahšie ako traktor, ale sú nenahraditeľné pre prírodu blízke hospodárenie.